

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ОСВІТІ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ

Нагальна потреба та прагнення європейської спільноти мати конкурентну робочу силу спонукали висунення стратегічної мети з побудови економіки, що ґрунтується на знаннях. Відповідним кроком її реалізації стало проголошення цілей, спрямованих на кардинальне реформування освіти в цілому та в галузі вивчення іноземних мов, зокрема на теренах Європейського Союзу.

Підґрунтям цього процесу у професійно-орієнтованому навчанні іноземних мов стали:

— гуманістично-культурологічна парадигма освіти, основним принципом якої є гуманізм, а параметром виміру та тлумачення світових процесів — культура; її центром стає відповідальна активна особистість з прагненням до вдосконалення та творчої діяльності, задля майбутнього;

— концепція безперервної освіти, яка передбачає реалізацію потреби набуття знань та кваліфікацій протягом життя у світі, що постійно розвивається;

— теорії соціалізації та комунікації в освіті. Цінність першої розглядається у зорієнтуванні індивіда на загальнозначущі соціальні принципи та здатність діяти у спільноті на основі толерантності. У той же час комунікацію виокремлюють як основу суспільних відносин у групі, колективі чи спільноті, базис культурного та духовного життя людини.

Ключовими підходами в контексті цих концептуальних положень розбудови освіти ЄС, у тому числі й з іноземних мов, є: особистісно- та діяльнісно-орієнтований, міжкультурний, комунікативний, компетентісний.

Враховуючи вищезазначене, Рада Європи запропонувала перелік основних принципів, які мають першочергове значення у професійно-орієнтованому навчанні іноземних мов та охоплюють: аналіз потреб, конкретизацію цілей та володіння уміннями з мови відповідно до визначених рівнів, всебічність процесу вивчення мов, застосування мультимедійних засобів. Останній ви-

ходить з активізації процесів використання ІКТ, їх можливостей та переваг в умовах побудови інформаційного суспільства.

Запровадження компетентісного підходу в освіті країн Західної Європи в цілому отримало відповідне втілення у царині мовної освіти у Рекомендація Ради Європи у вигляді двох основних груп компетенцій, а саме: загальних та комунікативних мовленнєвих, розвиток яких передбачено реалізовувати за потребами у суспільній, особистісній, професійній та освітній сферах. Комунікативні мовленнєві компетенції включають лінгвістичні, соціо-лінгвістичні та прагматичні. До переліку загальних компетенцій окрім декларативних знань (знання про країну та культуру, міжкультурне усвідомлення), умінь та навичок (професійні і технічні вміння, міжкультурні вміння та навички), «компетенції існування» входить вміння вчитися.

Оскільки розвиток компетентностей розглядається як комплексний процес з перерозподілом відповідальності за результат навчання та зміною ролей студента та викладача у навчальному процесі, слід говорити про зміну загальної системи відносин, культури навчального середовища. Викладачу відводиться роль співдослідника, фасилітатора, консультанта, внесок якого визначається ставленням, і як результат, реалізується у створенні відповідного клімату, мотивації, співробітництві, використанню аутентичних матеріалів та видів діяльності, які спрямовані на формування умінь. Студент, у свою чергу, є свідомим активним учасником навчального процесу, основним надбанням для нього є навчання для життя. Ключовими параметрами у його діяльності стають зворотній зв'язок, оцінка, навчання шляхом дій, самостійне вивчення дисципліни, заохочуючі завдання, які спрямовані на вирішення проблем.

У професійно-орієнтованому навчанні іноземних мов важливою відмінною рисою є зміст, опанування якого відбувається за допомогою застосування інноваційних педагогічних та ІКТ технологій, які складають основу співпраці студента та викладача. Їх вибір у професійно орієнтованому навчанні іноземних мов здійснюється з урахуванням зазначених складових змісту та сучасних підходів до організації навчального процесу.

Отже, засадами формування інноваційних педагогічних технологій професійно-орієнтованого навчання іноземних мов у Західній Європі є сукупність сучасних концептуальних положень організації освіти з іноземних мов, які визначають вибудову стосунків викладача та студента у новому вимірі з урахуванням потреб сучасного суспільства.